

M.A. (Part—I) Examination
PALI AND PRAKRIT
Paper—IV
(Pali Grammar and Bhashashastra)

Time—Three Hours]

[Maximum Marks—100

- सूचना :—(1) सर्व प्रश्न सोडवा.
(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(3) प्रश्नांची उत्तरे स्वीकृत माध्यमातून लिहा.

1. 'पाली' भाषेचा उगम आणि विकास लिहा. 20
'पाली' भाषा का उदय और विकास लिखिये।

किंवा/अथवा

भाषा परिवर्तनाचे नियम सांगून पाली भाषेचे महत्व स्पष्ट करा.
भाषा परिवर्तन के नियम बताकर, पालि भाषा का महत्व स्पष्ट कीजिये।

2. 'पाली' भाषेच्या विकासाची रूपरेखा लिहा. 20
'पाली' भाषा के विकास की रूपरेखा लिखिये।

किंवा/अथवा

'पाली' भाषेतील ध्वनी समूह सविस्तर लिहून, ध्वनी परिवर्तनाचे नियम स्पष्ट करा.

'पाली' भाषा के ध्वनि समूह सविस्तार लिखकर ध्वनि परिवर्तन के नियम स्पष्ट कीजिये।

3. 'पाली' व्याकरणाचा इतिहास लिहून. भाषेच्या दृष्टिने व्याकरणाचे महत्व स्पष्ट करा. 20

'पाली' व्याकरण का इतिहास लिखकर, भाषा की दृष्टि से व्याकरण का महत्व स्पष्ट कीजिये।

किंवा/अथवा

टिपणे लिहा (कोणत्याही दोन वर) :

टिप्पणियाँ लिखिये (किन्हीं दो पर) :

- (i) मोगल्लान व्याकरण
- (ii) सद्यनिती व्याकरण
- (iii) कत्यायन पाली व्याकरण.

4. (अ) कोणत्याही दोन शब्दांची विभक्ती रूपे लिहा : 10

किन्हीं दो शब्दों के विभक्ति रूप लिखिये :

- (i) बुद्ध
- (ii) लंता
- (iii) मुनि
- (iv) भिक्षु
- (v) अट्ट.

- (ब) कंसातील सूचणेप्रमाणे रूपे लिहा (कोणतेही चार) : 10

सूचित किया गया कंस के आधार पर रूप लिखिये (किन्हीं चार के) :

- (i) भव (भूतकाळ)
- (ii) तिट्ठ (भविष्यकाळ)

(iii) नमा (वर्तमान काळ)

(iv) कर (हेत्वर्थक अव्यय)

(v) पच (पूर्वकाल वाचक अव्यय).

5. रूपे ओळखा (कोणतेही दहा) : 20

रूप पहचानिये (किन्हीं दस के) :

- (i) तनोथ
- (ii) चजिस्सामि
- (iii) जिघच्छति
- (iv) आगच्छथ
- (v) करोन्ति
- (vi) वन्दयन्ति
- (vii) निक्खमित्वा
- (viii) सुणोथ
- (ix) इच्छेयाम
- (x) अकासि
- (xi) अकथेस्संसु
- (xii) करेय्यापि.
- (xiii) उपसङ्कमित्वा
- (xiv) गण्हेय्याम
- (xv) अकर.